

Hankintaoikaisuvaatimus koskien koulukuljetuskilpailutusta 2026-2029/ Hakalan Liikenne

Sivltk 09.04.2026 § 34
471/02.08.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot talous- ja hallintosuunnittelija Kati Sammallahti, p. 044 422 4455

Taustaa

Euran kunnan (myöhemmin myös "hankintayksikkö") sivistyslautakunta on tehnyt päätöksen Sivltk 05.03.2026 § 26 471/02.08.00/2025 koskien Euran kunnan koulukuljetuksia lukuvuosille 2026-2029 (+ 1 v. optio).

Hankinnassa on ollut kyse lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, "hankintalaki") mukaisesta EU-kynnysarvon ylittävästä palveluhankinnasta. Hankintamenettely on ollut avoin menettely, jossa kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttäneet tarjoajat on valittu tarjousvertailuun. Valintaperusteena on ollut kokonaistaloudellinen edullisuus, jossa on huomioitu sekä hinta- että laatuvertailuperusteet hankintapäätöksessä liitteineen esitetyin tavoin.

Hankintayksikkö on valinnut palveluntuottajat osa-alueittain erikseen 17 osa-alueelle hankintapäätöksessä liitteineen esitetyin tavoin.

Hakalan Liikenne on toimittanut hankintayksikölle 23.3.2026 päivätyn oikaisuvaatimuksen (liite 1) koskien edellä mainittua hankintapäätöstä. Hakalan Liikenne on myös toimittanut 26.3.2026 päivätyn täydennyksen oikaisuvaatimukseen 23.3.2026 (liite 2) sekä uuden 26.3.2026 päivätyn oikaisuvaatimuksen (liite 3).

Lisäksi Hakalan liikenne on toimittanut 30.3.2026 sähköpostin (liite 4), jossa tämä on pyytänyt käsittelemään 26.3.2026 päivätyn uuden oikaisuvaatimuksen osana 23.3.2026 päivättyä oikaisuvaatimusta sekä huomioimaan sähköpostissa mainitut seikat koskien hankintapäätöksen tiedoksiantoa osana oikaisuvaatimuksen käsittelyä.

Euran kunta on alun perin antanut hankintapäätöksen tiedoksi tarjoajille sähköpostitse 9.3.2026, jolloin tarjoajille toimitettiin tiedoksi hankintapäätöstä koskeva sivistyslautakunnan pöytäkirja sekä oikaisuohje ja valitusosoitus ilman liitteitä. Euran kunta on myös 27.3.2026 toimittanut Hakalan Liikenteelle vastauksen koskien 9.3.2026 tehtyä päätöksen tiedoksiantoa.

Tämän jälkeen Euran kunta on toimittanut uudelleen hankintapäätöksen tiedoksiannon tarjoajille 30.3.2026, jolloin tarjoajille on toimitettu tiedoksi hankintapäätöstä koskeva sivistyslautakunnan pöytäkirja liitteineen (sisältäen tarjouspyynnön, tarjousten avauspöytäkirjan, tarjousten vertailutaulukon sekä oikaisuohjeen ja valitusosoituksen).

Oikaisuvaatimus 23.3.2026

Hakalan Liikenne vaatii oikaisuvaatimuksessaan 23.3.2026, että Euran kunta kumoaa ja poistaa sivistyslautakunnan 5.3.2026 päivätyn virheellisen ja lainvastaisen hankintapäätöksen, korjaa oikaisuvaatimuksessa esitetyt hankintamenettelyssä tapahtuneet virheet sekä järjestää

hankintamenettelyn uudelleen ja ratkaisee asian sen pohjalta uudelleen hankintalakia noudattaen.

Oikaisuvaatimuksen mukaan ainakin tietyt tarjouspyynnön liitteissä ilmoitetut reittien arviokilometrit eivät vastaa todellisia kyseisten reittien ajokilometrejä. Siten tarjouspyyntö on ollut Hakalan Liikenteen näkemyksen mukaan virheellinen.

Oikaisuvaatimuksen mukaan kunnan antamissa aikaisempien reittien kiinteissä hinnoissa on ollut myös virheitä. Hakalan Liikenteen mukaan se olisi tehnyt tarjouksen kyseisten osa-alueiden osalta, jos sillä olisi ollut tiedossa väitetyt reittien todelliset hinnat.

Lisäksi Hakalan Liikenne on oikaisuvaatimuksessaan esittänyt laatupisteistä seuraavaa:

”Tarjouspyynnön mukaan uusiutuvasta dieselistä saa hankintamenettelyssä 20 laatupistettä.

Asiassa ei ole huomioitu sitä, että Eurassa ei ole sellaista tankkauspistettä, josta saisi uusiutuvaa dieseliä. Tietomme mukaan sellaista ei ole tulossakaan. Tällaisen vaatimuksen/arvostelukriteerin asettaminen asettaa eriarvoiseen asemaan paikallisesti Eurassa toimivat liikennöitsijät verrattuna sellaisiin liikennöitsijöihin, jotka toimivat laaja-alaisemmin myös muilla ja mahdollisesti isommilla paikkakunnilla tai toimivat sellaiselta paikkakunnalta, jolta on saatavissa uusiutuvaa dieseliä.”

Hakalan Liikenne on myös oikaisuvaatimuksessa esittänyt, että hankintapäätöstä ei ole annettu sille tiedoksi hankintalain 127 §:ssä edellytetyin tavoin, joten Hakalan liikenne katsoo, että valitusaika markkinaoikeuteen on tällä perusteella kuusi (6) kuukautta.

Täydennys oikaisuvaatimukseen 23.3.2026 (päiväty 26.3.2026)

Täydennyksessä oikaisuvaatimukseen Hakalan Liikenne on toistanut näkemyksensä siitä, että hankintapäätöstä ei ole annettu sille tiedoksi hankintalain 127 §:ssä edellytetyin tavoin. Lisäksi Hakalan Liikenne on pyytänyt, että Euran kunta toimittaisi hankintapäätöksen tiedoksiannon asianosaisille uudestaan siten, että tiedoksi annettava päätös sisältää hankintalain mukaisesti riittävät perustelut ja muut hankintalaissa edellytetyt tiedot.

Oikaisuvaatimus 26.3.2026

Hakalan Liikenteen uusi oikaisuvaatimus 26.3.2026 vastaa sisällöllisesti pääosin aiempaa oikaisuvaatimusta 23.3.2026. Oikaisuvaatimukseen 26.3.2026 on täsmennetty muun muassa hankintapäätöksen tiedoksiantoon liittyviä seikkoja.

Sähköposti 30.3.2026

Hakalan Liikenne on sähköpostissaan 30.3.2026 täydentänyt perusteluitaan koskien hankintalain 127 §:n mukaista hankintapäätöksen tiedoksiantoa. Sähköposti on ollut todennäköisesti vastaus Euran kunnan 27.3.2026 Hakalan Liikenteelle toimittamaan sähköpostivastaukseen koskien 9.3.2026 tehtyä päätöksen tiedoksiantoa.

Sovellettavat oikeusohjeet

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 68 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa, ehdokkaille osoitetussa kutsussa tai niiden liitteissä on oltava hankinnan kohteen määrittely tai hankekuvaus sekä hankinnan kohteeseen liittyvät muut laatuvaatimukset.

Hankintalain 71 §:n 1 momentin mukaan hankinnan kohdetta kuvaavat määritelmät sekä niihin mahdollisesti sisältyvät tekniset eritelmit on esitettävä hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä, neuvottelukutsussa tai näiden liitteissä ja niissä on vahvistettava rakennusurakoilta, palveluilta tai tavaroilta vaadittavat ominaisuudet.

Hankintalain 93 §:n 1 momentin mukaan tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras.

Hankintalain 93 §:n 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa hinta-laatusuhteen vertailuperusteita, jotka liittyvät laadullisiin, yhteiskunnallisiin, ympäristö- tai sosiaalisiin näkökohtiin tai innovatiivisiin ominaisuuksiin. Laatuun liittyviä perusteita voivat olla mm. tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet.

Hankintalain 93 §:n 4 momentin mukaan hankintayksikön on ilmoitettava käyttämänsä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste tai hinta-laatusuhteen mukaiset vertailuperusteet hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa. Hankintayksikön on yksilöitävä vertailuperusteiden suhteellinen painotus hankintailmoituksessa, neuvottelukutsussa tai tarjouspyynnössä.

Hankintalain 93 §:n 5 momentin mukaisesti vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen 94 §:n mukaisesti, ne eivät saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta ja niiden on oltava syrjimättömiä ja varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus.

Oikeuskäytännössä on katsottu, että hankintayksiköllä on harkintavaltaa määrittellä tarjouspyynnössä kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteet. Hankintamenettelyn avoimuus ja tasapuolisuus kuitenkin edellyttävät, että tarjoajat tietävät jo tarjouksia laatiessaan, millä seikoilla on merkitystä tarjouskilpailua ratkaistaessa. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun vaatimus edellyttää niin ikään, että hankintayksikkö vertailee tarjouksia ainoastaan tarjouspyynnössä etukäteen ilmoittamillaan vertailuperusteilla (ks. MAO:479:20).

Lisäksi oikeuskäytännön perusteella hankintayksiköllä on laaja harkintavalta määrittellä hankinnan kohde ja hankintaa koskevat vaatimukset tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla. (ks. MAO 12:21).

Oikaisuvaatimuksessa esitettyihin perusteisiin vastaaminen

1) Kilometrien ja ajokertojen virheellisyydestä

Hakalan Liikenne on oikaisuvaatimuksessaan 23.3.2026 ja 26.3.2026 esittänyt, että ainakin tietyt tarjouspyynnön liitteissä ilmoitetut reittien arviokilometrit eivät vastaa todellisia kyseisten reittien ajokilometrejä. Hakalan Liikenteen mukaan kilometriarvot ovat ylimitoitettuja suhteessa kyseisten reittiajoissa todellisuudessa kertyviin kilometreihin. Hakalan Liikenne on antanut esimerkkejä koskien reittien 1, 2, 3, 7 ja 16 kilometriarvioita. Lisäksi puutteita on ollut reitin 9 osalta ilmoitetussa reittikartassa.

Hakalan Liikenne on myös esittänyt, että tiettyjen reittien osalta annetut päiväkohtaiset ajokerrat (ns. lähtöjen määrät) eivät kaikilta osin vastaisi todellisuutta. Hakalan Liikenteen arvio perustuu yrityksen aiempiin hankintayksikölle suorittamiin kuljetuksiin.

Hakalan Liikenteen mukaan esitetyt poikkeamat arvioiduissa ja todellisissa ajokilometreissä ovat tarjoajan kannalta harhaanjohtavia ja vääristävät koko hankintamenettelyn lopputulosta. Virheellisyydet voivat Hakalan Liikenteen mukaan aiheuttaa suoraa taloudellista vahinkoa tarjoajille.

Tarjouspyynnön kohdan ”*Hankinnan kuvaus*” mukaan:

” [--] Tarkat oppilasmäärät ja reitit vaihtelevat lukuvuosittain oppilasmäärien ja lukujärjestysten mukaan. Euran kunta pidättää itsellään oikeuden tehdä muutoksia ilmoitettuihin reitteihin, oppilasmääriin sekä aikatauluihin sopimuskauden aikana tarpeen mukaan. Oppilasmäärät ja reitit voivat vaihdella myös yksittäisen kuukauden aikana määräaikaisten kuljetusten (mm. tapaturman ja petovaaran perusteella myönnettyt kuljetukset) johdosta.

Arviot päivittäisistä ajomääristä perustuvat suunniteltuihin reitteihin. Kilpailutuksen perusteella valitut palveluntuottajat tekevät yksityiskohtaiset reitti- ja aikataulusuunnitelmat vuosittain 31.7. mennessä ja hyväksyttävät ne tilaajalla ennen liikennöinnin aloittamista [--]

Hankintasopimus ei sisällä Tilaajalle määräostovelvoitetta eikä tuota valitulle palveluntuottajalle yksinoikeutta hankinnan kohteena olevien palvelujen tuottamiseen Tilaajalle.”

Tarjouspyynnön kohdan ”*Hankinnan kohteen kriteerit*” mukaan:

” [--] Tarjoajan vertailuhinta muodostuu osa-aluekohtaisen kilometrihinnan (€/km, alv. 0 %) perusteella.

Laskutus perustuu tietyllä reitillä/osa-alueella tosiasiallisesti ajettuihin kilometreihin. Palveluntuottaja voi saada korvausta enintään suurimmalla sallitulla ajoneuvomäärällä ajetuista ajoista. [--] ”

Tarjouspyynnön liitteen ”*1 Hankinnan kohteiden kuvaukset*” s.1 mukaan:

” [--] Reittikuvaukset ovat tarjouspyyntövaiheessa laadittuja arvioita tulevista reiteistä, oppilasmääristä sekä ajokilometreistä ja mahdollisista erityisvaatimuksista. Tilaaja pidättää itsellään oikeuden tehdä tarvittavia

muutoksia reitteihin, oppilasmääriin sekä ajokilometreihin. [--]

• Reitteihin voi tulla muutoksia sopimuskauden aikana mm. oppilaiden asuinpaikan muutoksen mukaan, kouluverkkoon tehtävien muutosten tai tilapäisten/määräaikaisten (mm. petovaaran tai tapaturman perusteella myönnettyt kuljetukset) kuljetustarpeiden seurauksena [--] ”

Tarjouspyynnön mukaisesti osa-aluekohtainen vertailuhinta on muodostunut tarjoajan ilmoittaman kilometrihinnan (€/km, alv. 0 %) perusteella.

Osa-aluekohtaiset arvioidut kilometrimäärät, reittikartta, liikennöintiäika (reitit ajokerrat aamulla ja iltapäivällä), ajoneuvojen määrä sekä muut tiedot reitistä on annettu tarjouspyynnön liitteellä ”1 Hankinnan kohteiden kuvaukset”. Tarjouspyyntöasiakirjoissa on selkeästi ilmoitettu, että reittikuvaukset ovat tarjouspyyntövaiheessa laadittuja arvioita tulevista reiteistä, joita voidaan täsmentää hankintayksikön kulloisenkin tarpeen mukaan.

Hankintayksikkö toteaa, että ajettavat kilometrit ja liikennöintiäika on arvioitu tarjouspyynnön julkaisuajankohtana käytettävissä olleiden tietojen ja arvioidun palveluntarpeen perusteella mahdollisimman tarkasti. Kyse on ollut arvioista koskien tulevaisuuden palvelutarvetta.

Hankintayksikkö toteaa, että nyt kilpailutettujen koulukuljetuspalveluiden reittien sisältöä ei voi suoraan verrata aiempien kilpailutusten perusteella hankittuihin koulukuljetuspalveluihin. Käsillä olevan tarjouspyynnön mukaisiin koulukuljetuspalveluiden reitteihin on tullut useita muutoksia aiempaan verrattuna. Kilpailutettujen koulukuljetuspalveluiden piiriin ei ole aikaisemmassa kilpailutuksessa kuulunut esimerkiksi petovaarakuljetuksia (ns. susikuljetuksia) ja sairauden tai vamman perusteella suoritettavia kuljetuksia (lääkärintodistukseen perustuvat ns. kremppekuljetukset), jotka sisältyvät nyt kilpailutettuihin reitteihin.

Lisäksi osa nyt kilpailutetuista reiteistä on aikaisemmin toteutettu vakiovuorobussireiteiltä hankituilla kyydeillä. Sen sijaan tässä kilpailutuksessa kyseiset kuljetukset on hankittu tilausliikennekoulukyyteinä. Tilausliikennekoulukyydeissä oppilaat haetaan suoraan kotiosoitteesta, joka pidentää vastaavien reittien ajettua kilometrimäärää vakiovuororeitteihin verrattuna. Erityisesti näiden reittien osalta hankintayksiköllä ei ole ollut täsmällistä vertailupohjaa aiemmista kuljetuksista, jolloin annetut kilometrimäärät perustuvat parhaan tietämyksen mukaan tehtyyn arvioon. Lisäksi palvelutarpeeseen sisältyvät kilometrimäärät vaihtelevat ja riippuvat kulloisestakin palvelutarpeesta.

Hankintayksikkö katsoo, että ilmoitetut kilometriarviot ovat olleet sellaisia, joihin tarjoajien on tullut varautua tarjousta jättäessään muun muassa suunniteltavien resurssien osalta. Kuitenkin, kuten tarjouspyynnöllä on selkeästi ilmaistu, kyse on ollut ainoastaan arvioista. Lisäksi tarkat oppilasmäärät ja reitit vaihtelevat lukuvuosittain oppilasmäärien ja lukujärjestysten mukaan.

Hankintalain 71 §:n ja 93 §:n sekä näitä koskevan oikeuskäytännön perusteella hankintayksiköllä on laaja harkintavaltaa hankinnan kohteen ja kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteiden määrittelyssä. Edellä esitetystä hankintayksikkö on määrittellyt hankinnan kohteen ja

hintavertailuperusteet laajan harkintavallan puitteissa. Hankinnan kohteen kuvauksessa esitetyt reittikohtaiset kilometrimäärät ovat perustuneet hankintayksikön tämänhetkiseen parhaaseen arvioon tulevasta palvelutarpeesta.

Näin ollen tarjouspyyntö on ollut hankintalain mukaisesti määritelty, eikä Hakalan Liikenteen oikaisuvaatimus tai sen täydennykset anna aiheutta arvioida asiaa tältä osin toisin. Hankintapäätöstä ei muuteta Hakalan Liikenteen oikaisuvaatimuksen kohdassa ”Kilometrien ja ajokertojen virheellisyys” esitettyjen perusteluiden johdosta.

2) Virheistä aiemman kilpailutuksen kiinteissä vertailuhinnoissa

Hakalan Liikenne on oikaisuvaatimuksissaan 23.3.2026 ja 26.3.2026 esittänyt, että hankintayksikön antamien aikaisempien reittien kiinteissä hinnoissa on ollut virheitä. Hakalan liikenne on viitannut alkuperäisiin reittikohtaisiin päivähintoihin tehtyihin korotuksiin reiteillä 1 ja 2.

Hankintayksikkö katsoo, että Hakalan Liikenteen esittämällä väitteillä ei ole merkitystä tarjouspyynnön ja hankintamenettelyn lainmukaisuuden arvioinnin kannalta.

Hankintayksikkö on toimittanut tarjoajien pyynnöstä lisätietokysymyksiin annettujen vastausten ohessa liitteen ”Vastaus kysymyksiin_reitit ja hinnat.pdf”. Lisätietokysymyksiin annetuissa vastauksissa hankintayksikkö on todennut muun muassa seuraavaa:

” 3. Miten vanhoja hintoja voidaan verrata (ennen päivähinta, nyt km hinta)?

Hinnat eivät ole suoraan vertailukelpoisia eri kilpailutusten välillä, sillä niin oppilasmäärät kuin reittien arvioidut kilometrimäärät ovat erilaisia eri kilpailutuksissa. Kilpailutuksessa vertailu tehdään kilpailutuksessa määritellyillä kriteereillä ja näistä muotoutuvalla vertailuhinnalla, jolloin vertailuperusteet ovat yhdenmukaiset kaikkien tarjoajien kesken.”

”5. Reitit eivät ole suoraan verrannollisia kahden kilpailutuksen välillä, sillä reittejä on uudistettu. Liitteessä Vastaus kysymyksiin_reitit ja hinnat on eritelty edellisen ja nykyisen kilpailutuksen reitit.”

Hankintayksikkö on myös toimittanut tarjousten jättämisen määräajan jälkeen 23.3.2026 Hakalan Liikenteelle tämän pyynnöstä aiempien koulukyytipalveluiden hintatietoja ajalta 9/2025, jotka ovat sisältäneet muun muassa indeksin mukaisesti tarkistettuja hintatietoja.

Hankintayksikkö toteaa, että aiemman kilpailutuksen hintatiedot on toimitettu tarjoajille pyynnöstä, eivätkä ne ole muutoin olleet osana sellaisia tarjouspyynnönehtoja, johon tarjousten vertailu on perustunut. Hankintayksikön tarkoituksena on ollut toimittaa kyseiset tiedot ainoastaan tiedoksi. Kuten hankintayksikkö on myös lisätietokysymyksiin annetuissa vastauksissa todennut, ei aiemman kilpailutuksen hintatiedot ole vertailukelpoisia nyt kyseessä olevan kilpailutuksen kannalta, eikä näillä itsessään ole merkitystä käsillä olevaan kilpailutukseen.

Näin ollen tarjoajille toimitetut aiemman hintatiedot on toimitettu ainoastaan pyyntöjen perusteella tiedoksi, eikä näillä ole ollut vaikutusta esimerkiksi tarjousten vertailuun. Hakalan Liikenteen oikaisuvaatimus tai sen

täydennykset eivät anna aihetta arvioida asiaa tältä osin toisin. Hankintapäätöstä ei muuteta Hakalan Liikenteen oikaisuvaatimuksen kohdassa "Virheet kiinteissä vertailuhinnoissa" esitettyjen perusteluiden johdosta.

3) Laatuvertailuperusteista

Hakalan Liikenne on oikaisuvaatimuksissaan 23.3.2026 ja 26.3.2026 esittänyt, että hankintayksikkö on asettanut tarjoajat eriarvoiseen asemaan "vaatimuksella uusiutuvan dieselin käytöstä" seuraavasti:

"Tarjouspyynnön mukaan uusiutuvasta dieselistä saa hankintamenettelyssä 20 laatupistettä.

Asiassa ei ole huomioitu sitä, että Eurassa ei ole sellaista tankkauspistettä, josta saisi uusiutuvaa dieseliä. Tietomme mukaan sellaista ei ole tulossakaan. Tällaisen vaatimuksen/arvostelukriteerin asettaminen asettaa eriarvoiseen asemaan paikallisesti Eurassa toimivat liikennöitsijät verrattuna sellaisiin liikennöitsijöihin, jotka toimivat laaja-alaisemmin myös muilla ja mahdollisesti isommilla paikkakunnilla tai toimivat sellaiselta paikkakunnalta, jolta on saatavissa uusiutuvaa dieseliä."

Tarjouspyynnön kohdan "Muut ehdot" mukaan ajoneuvokalustoa koskevuun muun muassa seuraavat vähimmäisvaatimukset:

"PALVELULLE ASETETUT LAATUVAATIMUKSET

Hankintaan sovelletaan lakia ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (740/2021).

Ajoneuvoille asetetaan seuraavat vaatimukset:

HENKILÖAUTOT JA KEVYET HYÖTYAJONEUVOT

Puhtaalla ajoneuvolla tarkoitetaan "henkilöautojen ja kevyen hyötyajoneuvon" kohdalla päästötöntä ajoneuvoa, jonka hiilidioksidipäästöt saavat olla enintään 0 g/km määriteltynä niiden tyyppihyväksyntävaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa ensirekisteröinnin ajankohtana voimassa olleen Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti.

Mikäli tarjoaja tarjoaa henkilöautoja ja/tai kevyitä hyötyajoneuvoja, Hankintayksikkö edellyttää, että tarjoajan kuljetuksissa käytettävistä henkilöautoista ja kevyistä hyötyajoneuvoista vähintään 35 % ovat lain tarkoittamia puhtaita ajoneuvoja. Vaatimus on osa-alue- eli reittikohtainen.

HUOM! Vaatimus ei koske esteettömiä M1-luokan ajoneuvoja (henkilöautot, joissa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdeksalle henkilölle ja joissa on yksi tai useampi matkustajapaikka pyörätuolissa istuvalle matkustajalle). Tarjoajaa pyydetään huomioimaan, että pyörätuolissa istuvan matkustajan tulee voida matkustaa pyörätuolissa, jotta päästövaatimusta ei tarvitse täyttää.

Tarjoaja vakuuttaa, että tarjoajan kalusto täyttää edellä esitetyn vaatimuksen.

LINJA-AUTOT

Puhtaalla ajoneuvolla tarkoitetaan "M2 ja M3 -luokkien linja-autojen" kohdalla ajoneuvoa, joka käyttää vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta annetun asetuksen (EU) 2023/1804 (ns. jakeluinfra-asetus) 2 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä vaihtoehtoista polttoainetta.

Puhtaaksi ajoneuvoksi hyväksytään mm. uusiutuvaa dieseliä, maakaasua, biokaasua, vetyä, sähköä tai muuta em. asetuksessa (EU) 2023/1804 mainittua vaihtoehtoista polttoainetta käyttävä auto.

Edellä mainittuihin polttoaineisiin eivät kuulu sellaiset polttoaineet, joihin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 mukaan liittyy suuria epäsuoran maankäytön muutoksen riskejä ja jotka on tuotettu sellaisista raaka-aineista, joiden tuotantoalue on laajentunut merkittävästi maalle, johon on sitoutunut paljon hiiltä.

Kun kyseessä on ajoneuvo, joka käyttää vaatimusten mukaisia nestemäisiä biopolttoaineita taikka synteettisiä tai parafiinisiä polttoaineita, kyseisiin polttoaineisiin ei saa sekoittaa tavanomaisia fossiilisia polttoaineita.

Mikäli tarjoaja tarjoaa M2 ja/tai M3 -luokan linja-autoja, Hankintayksikkö edellyttää, että tarjoajan kuljetuksissa käytettävistä linja-autoista vähintään 59 % ovat lain tarkoittamia puhtaita ajoneuvoja ja niissä käytettävät polttoaineet täyttävät edellä mainitut vaatimukset. Vaatimus on osa-alue- eli reittikohtainen.

HUOM! Vaatimus ei koske M3 -luokan ajoneuvoihin (linja-auto), joissa ei ole istumapaikkojen lisäksi seisoville matkustajille varattua tilaa.

Sen sijaan tarjouspyynnön kunkin osa-alueen laatuvertailun osalta tarjoaja on voinut saada laatu pisteitä "kaluston päästöluokituksen" perusteella ja tarjoan ilmoittamien tietojen mukaisesti seuraavasti:

Osa-alueelle tarjotuista ajoneuvoista 100 % on päästöttömiä ajoneuvoja, jonka hiilidioksidipäästöt ovat enintään 0 g/km 20 pistettä

Osa-alueelle tarjotuista ajoneuvoista 50 % on päästöttömiä ajoneuvoja, jonka hiilidioksidipäästöt ovat enintään 0 g/km 10 pistettä

Osa-alueelle tarjotuista ajoneuvoista alle 50 % on päästöttömiä ajoneuvoja, jonka hiilidioksidipäästöt ovat enintään 0 g/km 0 pistettä

Edellä esitetysti tarjouspyyntö on sisältänyt sekä vähimmäisvaatimuksia ns. puhtaiden ajoneuvojen osalta, että myös lisäpisteytettäviä laatuvaatimuksia tarjottujen ajoneuvojen päästöluokitusten osalta. Ns. puhtaiden ajoneuvojen vaatimukset määräytyvät tätä koskevan hankintayksikköä velvoittavan pakottavan lainsäädännön perusteella, ja vaatimukset eroavat henkilöautojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen sekä

linja-autojen välillä. Hankintayksikkö on määritellyt laatuvaatimukset siten, että nämä kannustaisivat tarjoajaa tarjoamaan mahdollisimman ympäristöystävällisiä ajoneuvoja, ja jotka tukevat hankintayksikköä velvoittavien pakottavien ns. puhtaiden ajoneuvo vaatimusten täyttymisessä.

Toisin kuin Hakalan Liikenne on esittänyt, tarjouspyynnön laatuvaatimukset eivät ole koskeneet uusiutuvaa dieseliä. Kuten edellä on todettu, laatuasteita on saanut, mikäli tarjoaja on tarjonnut tietyn prosenttimäärän ylittävästi päästöttömiä ajoneuvoja, jonka ”hiilidioksidipäästöt ovat enintään 0 g/km”. Toisin sanoen laatuasteita on saanut täysin hiilidioksidipäästöttömistä ajoneuvoista, kuten täyssähköautoista.

Hankintalain 93 §:n ja tätä koskevan oikeuskäytännön perusteella hankintayksiköllä on laaja harkintavaltaa kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteiden määrittelyssä. Hankintalain 93 §:ssä on myös nimenomaisesti mainittu, että hankintayksikkö voi asettaa hinta-laatusuhteen vertailuperusteita, jotka liittyvät ympäristönäkökohtiin. Lisäksi kuten todettua, tarjouspyynnön laatuvaatimus on tukenut hankintayksikköä velvoittavien pakottavien ns. puhtaiden ajoneuvo vaatimusten täyttymisessä. Edellä esitetyin perustein hankintayksikkö on määritellyt hankinnan kohteen ja vertailuperusteet laajan harkintavallan puitteissa ympäristönäkökohdat huomioiden, eivätkä vaatimukset ole olleet syrjiviä tai muutoinkaan hankintalain vastaisia.

Näin ollen tarjouspyyntö on ollut hankintalain mukaisesti määritelty, eikä Hakalan Liikenteen oikaisuvaatimus tai sen täydennykset anna aiheutta arvioida asiaa tältä osin toisin. Hankintapäätöstä ei muuteta Hakalan Liikenteen oikaisuvaatimuksen kohdassa ”Virheellinen ja epäoikeudenmukainen vaatimus uusiutuvan dieselin käyttämisestä” esitettyjen perusteluiden johdosta.

4) Hankintapäätöksen tiedoksianto

Hakalan Liikenne on oikaisuvaatimuksessaan esittänyt, että hankintayksikön hankintapäätöksen tiedoksianto 9.3.2026 ei ole ollut hankintalain 127 §:n mukainen.

Hankintayksikkö on antanut hankintapäätöksen liitteineen uudelleen tiedoksi 30.3.2026. Oikaisuvaatimuksen ja valitusajan alkaminen katsotaan alkavaksi tämän uuden hankintapäätöksen tiedoksiannon perusteella.

Näin ollen hankintayksikkö katsoo, etteivät oikaisuvaatimukset ja sen täydennykset ole enää ajankohtaisia tai relevantteja, eikä hankintapäätöstä ole tältä osin enää aiheutta antaa uudellen tiedoksi. Hankintapäätös liitteineen on annettu tarjoajille tiedoksi 30.3.2026 hankintalain 127 §:n mukaisesti.

Yhteenveto

Hakalan Liikenteen oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aiheutta hankintapäätöksen kumoamiselle. Tarjouspyynnössä esitetyt reittikohtaiset kilometri- ja liikennemääräarviot sekä kaluston päästöluokitusta koskevat laatuvaatimukset ovat olleet hankintayksikön laajan harkintavallan alaan kuuluvia ja edellä esitetysti hankintalain mukaisia. Lisäksi tarjoajille pyynnöstä annetuilla tiedoilla aiemmista palveluhinnoista ei ole merkitystä tarjouspyynnön ja hankintamenettelyn lainmukaisuuden arvioinnin kannalta.

Hankintayksikkö on antanut hankintapäätöksen liitteineen uudelleen tiedoksi 30.3.2026 hankintalain 127 §:n mukaisesti. Oikaisuvaatimuksen ja valitusajan alkaminen katsotaan alkavaksi tämän uuden hankintapäätöksen tiedoksiannon perusteella.

Liitteenä oikaisuvaatimukseen liittyvät asiakirjat.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Matti Kompuinen
Päätösehdotus	Oikaisuvaatimus hylätään edellä esitetyin perustein.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.